Norvegijos lietuvių kalėdinės šventės Kvernelande

Zenonas Mačiulaitis

Gruodžio 16 dieną Rugalando lietuvių bendrijos organizuojami renginiai pietvakarių Norvegijos lietuvius įsupo į kalėdinės nuotaikos verpetą. Šeštadienio rytą Samfunsiuso (*Samfunnshus*) salėje, Kvernelando mieste, pirmiausia įsikūrė kalėdinė rankdarbių mugė, o vėliau atvyko tėvai su vaikais.

Vaikų kalėdinė šventė prasidėjo teatralizuotu mokytojų pasirodymu. Pasipuošusios briedžių kostiumais jos šokdamos įtraukė jauniausius, o po jų ir vyresniuosius vaikų ir laisvalaikio centro „Draugystė“ auklėtinius. O kai pastebėjo, kad žiūrovai pradeda šalti, visa pasirodančiųjų grupė nulipo nuo scenos ir įsiliejo tarp žiūrovų. O tada pradėjo šokti visi. Kai salėje esantys žmonės apšilo, scenoje pasirodė Dėdienytė su Agotėle. Jos prisistatydamos pasakė esančios iš Lietuvos, Ukmergės, papasakojo, kaip atvyko į Norvegiją, pasitikslino, ar tikrai pas lietuvius pataikė. Tada papasakojo, kad norint turėti pasaulyje draugų ir kad draugai atpažintų, jog esam lietuviai, mums reikia turėt atpažinimo simbolį. Pasiūlė pinti draugystės juostelę iš trijų spalvų: geltonos, žalios ir raudonos. Nulipusios nuo pakylos, mokė, kaip reikia pinti. Salėje prasidėjo didelis šurmulynas, vieni per kitus klausinėjo, prašė parodyti, pakartoti. Buvo gražu žiūrėti, kaip tėvai su vaikais kartu pina trispalvę draugystės juostą.

Kai juostos buvo nupintos, vaikai prisiminė, kad laukia dovanos, ir ėmė šaukti Kalėdų senelį. Seneliui vis nesirodant, kvietė skambindami varpeliais, o kai nubėgo pažiūrėti prie langų, senelis atidarė duris. Jis atėjo ne vienas, bet su kiškių šeimyna. Pasirodo, senelis buvo paklydęs ir kiškiai parodė jam kelią. Klausė vaikų, ar jo laukė. Ir salėje nuaidėjo vienur „taip“, kitur „jo“. Papasakojo, kad pradžioje

vyko su elniais, paskui su traukiniu. Nors senelis atvyko iš šiaurės, bet su dovanomis iš Lietuvos. Visi sustojo vienas už kito ir, laikydamiesi vieni kitiems už pečių, pakartojo senelio kelionę. Traukinuku važiuodami aplink salę įsuko didelį ratą. Tada dainavo apie pelėdą, o tėčiai, mamos ir vaikai pagal dainos tekstą atliko savo vaidmenis.

Tėvai sukūrė nuostabias salės dekoracijas. Pagamino eglutes iš įvairių medžiagų: medžio plokščių, popieriaus lapų, makaronų ir kt. Vyko loterija. Visus vaišino grybukais. Dovanų sulaukė arti 100 vaikų.

Vakare į tą pačią salę rinkosi suaugusieji. Juos sutiko kalėdinės vakaronės vedėjos Dėdienytė su Agotėle. Sveikinimo žodį tarė Rugalando lietuvių bendrijos pirmininkas Saulius Trepekūnas bei Stavangerio garbės konsulas Toras Almas (Tor Alm). Lietuvių liaudies šokiu „Kubilas“ debiutavo neseniai susikūręs lietuvių tautinių šokių kolektyvas „Jorė“, vadovaujamas Veronikos Morkvėnaitės. Kalėdinėmis dainomis džiugino neseniai susikūręs jaunimo ir suaugusiųjų choras „Oktava“, vadovaujamas Linos Vingienės.

Salėje buvo 12 stalų, ant jų degė žvakės, kiekvienam šventės dalyviui buvo garbės konsulo padėta rožė. Kiekvieno stalo viduryje gulėjo suridenti mandarinai, padėkluose buvo gerai pažįstami lietuviški valgiai: griežinėliais supjaustyti lašiniai, dešros ir skilandžiai, varškės sūriai, juodos duonos riekutes, šakotis. O labiausiai visi laukė Viktorijos ir Ugniaus Jagminų pagamintų cepelinų.

Vedėjos pasakojo apie Lietuvos tautinius regionus bei Kalėdų papročius. Dalino kūčiukus ir atskleidė jų prasmę. Davė traukti iš maišo šiaudą bei riešutų, pupų ir pupelių, grūdų mišinį ir aiškino, kokie įvykiai gali nutikti ateityje. Pasakojo, ką darydavo mūsų senolės norėdamos ištekėti, ir netekėjusioms merginoms davė mesti batą, traukti rūbus iš maišo ir pagal bato nukritimą ar ištrauktą rūbą prognozavo, ar suras vaikiną ateinančiais metais, ar ne. Mokė lietuviškų šokių, ratelių ir žaidimų. Už gerą pasirodymą – apdovanojo, už nepavykusį – ėmė fantą. Vyko dainų varžytuvės, atrakcionai, šokiai.

Kaip ir kiekvienais metais, renginyje buvo įvertinti aktyvūs bendruomenės nariai.

Padėkos įteiktos daugiau nei 20-čiai savanorių, kurių dėka kuriasi ir gyvuoja bendrijos gyvenimas. Viena iš jų Laimutė Skiudulė, kuri su padėjėjais organizavo šias kalėdines šventes.

Lino Tautkevičiaus ir RLB archyvo nuotraukos

pasauliolietuvis.lt